

ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԱԳԻԿ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ N° 135

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Թեմա՝

Ուսուցչի համագործակցությունը աշակերտների ծնողների կամ նրանց օրինական ներկայացուցիչների հետ աշակերտների կրթության կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության հարցերում

Ուսուցիչ՝

*Երևանի Լևոն Արիսյանի անվան թիվ 127 ավագ դպրոց
Սարգսյան Անահիտ Վարդգեսի*

Վերապատրաստող՝

Հարթենյան Քրիստինե

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Գլուխ 1. Ուսուցչի համագործակցությունը աշակերտի ծնողի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի հետ՝ որպես աշակերտի առաջադիմության ու զարգացման նախապայման.....	4
Գլուխ 2. Ուսուցչի օգնությունը երեխայի ուսուցման ընթացքում.....	9
Եզրակացություն.....	14
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	15

Ներածություն

« Ուսուցիչները յուրաքանչյուր երեխայի մեջ պետք է տեսնեն առանձին անհատականություն, որին պետք է ուղղված լինեն դաստիարակությունը, կրթությունը և ստեղծագործական գործունեությունը»:

Վ. Ա. Սուխոմլինսկի

Դեռևս հին ժամանակներից երեխաների դաստիարակության գործում առաջնությունը տրվում էր ուսուցիչներին՝ անտեսելով աշակերտի ընտանեկան կրթական միջավայրի առանձնահատկությունները: Այժմ, երբ երեխայի հետ փոխգործակցության օպտիմալ մոդելը ուղղված է անձին, ուսումնական հաստատությունում կրթական ծրագրերը պետք է իրականացվի՝ հաշվի առնելով աշակերտի անհատականությունը: Իսկ ինչպես հայտնի է անհատականությունը ձևավորվում է ընտանիքում, քանի որ երեխան իր ժամանակի մեծ մասն անցկացնում է ընտանիքում, և նրա զարգացման վրա մեծ ազդեցություն ունի ընտանեկան միջավայրը: Հաճախ կարելի է կարծիք լսել, որ ամեն ինչ ընտանիքից է գալիս: Սա իսկապես այդպես է: Հիմնական բնավորության գծերը կա՛մ գենետիկորեն դրված են, կա՛մ ձևավորվում են ծնողների ազդեցության տակ մանկության տարիներին:

Սույն հետազոտության արդիականության համար հիմք է հանդիսացել կյանքի՝ մարտահրավերներով լի ժամանակակից փուլում աշակերտի կրթական կարիքների ապահովման շրջանակներում ծնող-ուսուցիչ հաստատուն կապի անհրաժեշտությունը, որն ունակ է մեծապես ազդել աշակերտի ուսումնառության որակի բարձրացման վրա:

Նպատակն է կապ ստեղծել դպրոցի և աշակերտի ծնողի միջև, ներգրավել ծնողին դպրոցական գործընթացին, համագործակցել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կազմակերպման ժամանակ, ներգրավել դասարանական, համադպրոցական, արտադասարանական միջոցառումներին:

Գլուխ 1. Ուսուցչի համագործակցությունը աշակերտի ծնողի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի հետ՝ որպես աշակերտի առաջադիմության ու զարգացման նախապայման

Ընտանիքը, որպես կրթական կոլեկտիվ, ունի մի շարք առանձնահատկություններ: Առաջին հերթին այն կոլեկտիվ է՝ միավորված ոչ միայն ընդհանուր նպատակով, այլև ազգակցական կապերով: Ծնողական զգացմունքները և ծնողական սերը անձի զարգացման կատալիզատորն են: Սա համեմատաբար կայուն միավոր է, որտեղ շփումը տեղի է ունենում անընդհատ, հնարավոր ամենալայն տարածքներում, տարբեր գործողություններում:

Ներքին ամբողջական անձ է. նախ և առաջ հարկավոր է, որպեսզի մանկավարժական գործընթացը գրավի նրան ամբողջությամբ՝ նրա բոլոր կենսական ձգտումների և պահանջների հետ՝:

Յուրաքանչյուր մարդ կարող է հասնել բարձր վարպետության, այդ պատճառով հարկավոր է մշտապես ձգտել սերմանել դաստիարակվողների մեջ ստեղծագործական նախաձեռնություն:

“Զկան նվիրյալ և ոչ նվիրյալ, տաղանդավոր և անտաղանդ երեխաներ: Հասկանալ, բացահայտել, փայփայել յուրաքանչյուր երեխայի մեջ նրա անկրկնելի անհատական տաղանդը՝ նշանակում է բարձրացնել անձին մարդկային արժանիքի բարձր մակարդակի՝ասում է Սուխոմլինսկին:

Երեխաները ցանկանում են արտահայտել իրենց կարողությունները: Նրանք շատ են սիրում երևակայել, ստեղծագործել, պատմել, նկարել:

Դպրոցական տարիքում երեխաները ժամանակի մեծ մասն անց են կացնում ուսուցիչների հետ, բայց ընտանիքը ոչ պակաս կարևոր դեր ունի դաստիարակության խնդիրների լուծման մեջ: Ծնողների հետ համագործակցությունը ժամանակակից դպրոցի զարգացման պայմանն է: Ճիշտ է ասել Վ. Ա. Սուխոմլինսկին, որ առանց ընտանիքի, առանց ծնողների օգնության մենք չենք կարող հաղթահարել երեխաների ուսումնասիրությունը, այլ նաև մյուս բոլոր գործերը:

Դպրոցը երեխաների և մեծահասակների, աշակերտների, ուսուցիչների, ծնողների համագործակցության վայրն է: Դա համատեղ ստեղծագործական գործունեության ուրախությունն է: Եվ բոլոր դերակատարներից է կախված, թե ինչպիսին կլինի կյանքը դպրոցում: Հարկավոր է փորձել ջանալ միավորել բոլորին, որպեսզի այդ համագործակցությունը լինի ամբողջական:

Ուսուցիչը ուսումնական հաստատություններում աշակերտներին զինում է գիտական գիտելիքներով, կարողություններով ու հմտություններով:

Ուսուցիչը մանկավարժական գիտության կրողն է: Նրա միջոցով են իրականացվում մանկավարժության նվաճումների ներդրումները: Ուսուցչի դերն անգնահատելի է մարդկային հասարակության և առանձին վերցրած յուրաքանչյուր մարդու անձի զարգացման և ձևավորման մեջ: Ահա թե ինչու չեխ ականավոր մանկավարժ Յան Ամոս Կոմենսկին ասում էր. 'Արևի տակ ուսուցչի մասնագիտությունից բարձր մասնագիտություն չկա': Ուսուցիչը աշակերտի, դեռահասի, պատանու, երիտասարդի հոգեկան աշխարհի կերտողն է:

Ուսուցչի մասնագիտական ձևավորման առաջին փուլը սկսվում է այն պահից, երբ աշակերտը որոշում է ձեռք բերել ուսուցչի մասնագիտություն: Եվ միջին, և բարձր դասարաններում ուսանելու տարիներին աշակերտը ուշադիր հետևում է իր լավագույն ուսուցիչների ուսումնական գործունեության, ձգտում նրանցից սովորել ուսուցանելու, դաստիարակելու արվեստը: Աշակերտի մեջ ուսուցչի մասնագիտական ձևավորման երկորրդ փուլը սկսվում է այն պահից, երբ նա ընդունվում է մանկավարժական ԲՈՒՀ, ունկնդրում մանկավարժ- գիտնականների, հոգեբանների, մեթոդիստների դասախոսությունները և նրանց ղեկավարությամբ մասնակցում հասարակական մանկավարժական պասիվ պրակտիկային¹:

Երեխաների ընտանեկան դաստիարակության պրոցեսի կազմակերպման մեջ դպրոցի դերի մասին խոսել է Ա. Ս. Մակարենկոն. 'Լինում են լավ և վատ ընտանիքներ: Ասել, որ ընտանիքը կարող է դաստիարակել այնպես, ինչպես ուզում է, մենք չենք կարող: Մենք պետք է կազմակերպենք ընտանեկան դաստիարակությունը, և կազմակերպողը պետք է լինի դպրոցը՝ որպես պետական դաստիարակության ներկայացուցիչ:

Հենց այդ դիրքից էլ սահմանվում են դպրոցի, մանկավարժների աշխատանքի հիմնական խնդիրները դպրոցականների ծնողների հետ.

-Ծնողների պարբերական բազմակողմանի մանկավարժական լուսավորում, այսինքն՝ նրանց ծանոթացումը ինչպես տեսական գիտելիքների, այնպես էլ աշակերտների հետ գործնական աշխատանքի հետ:

-Ծնողների ընդգրկումը և ակտիվ մասնակցությունը ուսումնակրթական պրոցեսում:

-Ծնողների մոտ ինքնակրթության համար պահանջների ձևավորում:

¹ Բոնո Է. Սովորեցրեք ձեր երեխաներին մտածել: Մ., 1998թ.

-Ուսուցիչների ծանոթացումը ընտանեկան դաստիարակության մեթոդների հետ, լավագույն փորձի ընտրում և ընդհանրացում:

Այդ բավական մեծ և պատասխանատու աշխատանքի իրականացման դեպքում հաշվի են առնվում խնդիրները, որոնք ծառայել են հանրության առջև. փոքր ընտանիքը, նրանում մեկ երեխայի դաստիարակությունը, երիտասարդ զույգերի առանձին ապրելը և ընտանեկան ավանդույթների վատնումը, ընտանեկան դաստիարակության փորձի փոխանցման բարդությունը, ոչ լիարժեք ընտանիքի ազդեցության առանձնահատկությունը, երեխաների հետ ծնողների շփման անբավարարությունը և այլն:



Ընտանեկան դաստիարակությամբ ճիշտ մանկավարժական ղեկավարումը հնարավոր է դաստիարակության համակողմանի մոտեցման պայմանների դեպքում, ջանքերի կոորդինացման ապահովումը դաստիարակության բոլոր ուղիներում՝ գաղափարաքաղաքական, աշխատանքային, բարոյական, էսթետիկ, ֆիզիկական:

Սուլիտմլինակին առաջինն էր, ով ներդրեց ծնողների հետ աշխատանքի յուրօրինակ համակարգ, սկսեցին գործել ծնողների դպրոցներ, որտեղ անցկացվում էին դասախոսություններ և զրույցներ ուսուցիչների և հոգեբանների հետ՝ ուղղված կրթության պրակտիկային: Նա կարծում էր, որ մանկական եասախրությունը, դաժանությունը, կեղծավորությունն ու կոպտությունը ընտանեկան աղքատ կրթության անանցյալներն են:

Դպրոցի մանկավարժների աշխատանքը ծնողների հետ՝ իրականացվում է երկու ուղղություններով.

- ծնողական կոլեկտիվի հետ և առանձին: Գործնականում ներկայացվել են նրա առավել ռացիոնալ ձևերը՝ ծնողների ընդհանուր և դասարանային ժողովներ, կոլեկտիվ և անհատական կոնսուլտացիաներ, զրույցներ, դասախոսություններ, կոնֆերենցիաներ,

աշակերտների ընտանիք այցելություններ, տարբեր տիպի և ձևի տեքստային նյութերի ձևակերպում, աշակերտների աշխատանքի ներկայացում և այլն:

Ծնողների հետ բարյացակամ շփումների հարթումը կատարվում է ավելի հեշտ, եթե մանկավարժը շփումը կառուցում է նպատակուղղված, հաշվի առնելով իրավիճակը, նախապես մտածում է ոչ միայն գրույցի բովանդակությունը, այլ նաև նրա ընթացքը, հնարավոր տարբերակները և անսպասելի շրջադարձերը: Տալով խորհուրդներ, ձգտելով, եթե հնարավոր է, ներմուծել ուղղումներ երեխաների հանդեպ ծնողների դաստիարակչական ազդեցությունում, հարկավոր է հասկանալ, որ ուղիղ միջամտությունը ընտանիքի ներքին գործերում կարող է առաջացնել ինչպես բողոք, այնպես էլ պատճառել վնաս: Քանզի յուրաքանչյուր ծնող իր երեխաներին դաստիարակում է այնպես, ինչպես անհրաժեշտ է համարում, ելնելով իր գիտելիքներից, կարողություններից, զգացմունքներից և համոզմունքներից:²

Ընտանիքի հետ նպատակաուղղված շփման բարձր սոցիալական նշանակությունը կայանում է նրանում, որ ուղղելով ծնողների ազդեցությունը երեխաների հանդեպ, մանկավարժը ազդում է նաև ներընտանեկան հարաբերությունների կառուցման վրա, նպաստում ծնողների անձի կատարելագործմանը, այդ կերպ բարձրացնում է բնակչության ընդհանուր մակարդակը:

Անհատական աշխատանքը ծնողների և աշակերտի ընտանիքի այլ հասուն անդամների հետ բարդ է և բազմազան:

Անհատական աշխատանքի առավելություն համարվում է այն, որ ծնողները, գտնվելով մանկավարժի հետ առանձին, պատմում են ներընտանեկան հարաբերություններում իրենց խնդիրների մասին, որի մասին երբեք չէին պատմի կողմնակի անձանց ներկայությամբ: Ծնողների խնդրանքներին հարկավոր է մոտենալ բավական ուշադիր: Չկատարել խնդրանքը կարելի է միայն այն դեպքում, եթե նրա կատարումը կարող է վնասել երեխային:

Անհատական շփումը ոչ միայն հնարավորություն է տալիս ուսուցչին ազդել ծնողների վրա, այլև օգնել ծնողներին երեխաների հանդեպ ճիշտ մոտեցման ընտրությունում:

Շատ բաներ դպրոցի և ընտանիքի հարաբերություններում կախված է առաջին հանդիպումից: Ծնողների հետ հանդիպման առաջին իսկ հանդիպումից պետք չէ խոսել երեխաների հետ աշխատանքի բարդությունների մասին: Հարկավոր է ձգտել, որպեսզի

² Աբրամովա Գ. Ս. Տարիքային հոգեբանություն: Մ., 2001թ.

Ծնողների մոտ առաջանա վստահություն, որ իրենց որդուն կամ դստերը կկրթեն և կդաստիարակեն որակավորված մանկավարժներ և դրա համար կան բոլոր անհրաժեշտ պայմանները: Դա հատկապես վերաբերվում է առաջին դասարանցիների ծնողներին, քանզի եթե երեխան չի գնացել մանկապարտեզ, նրանք առաջին անգամ են բաժանվում նրանից և շատ են անհանգստանում:



Մեծ հնարավորություն ներկայացնում է աշխատանքը ծնողական կոլեկտիվի հետ՝ լայն մանկավարժական ինֆորմացիա, փորձի փոխանակում, անհրաժեշտության դեպքում հասարակական կարծիքի ստեղծում, ծնողների ընդգրկումը դպրոցի կյանքին: Այդ աշխատանքը անցկացվում է երկու ուղղություններով՝ ծնողների մանկավարժական կուլտուրայի բարձրացում և դրա հետ կապված առավել կատարելագործված դաստիարակչական պարտականությունների կատարում:

Ծնողների հետ մանկավարժի անհատական աշխատանքի պրոցեսում մանկավարժին անհրաժեշտ է ունենալ մանկավարժական գրադարան, որից կարող են օգտվել ծնողները: Ելնելով աշխատանքի պլաններից, ծնողների հետ անհատական զրույցներից, ընտանիք այցելություններից, ծնողական ժողովների արդյունքներից, մանկավարժը կարող է անցկացնել կոլեկտիվ կոնսուլտացիաներ ծնողների հետ՝ նրանց առավել հուզող հարցերի շուրջ:

Մանկավարժի աշխատանքի պլանում առկա են դպրոցի և ընտանիքի համատեղ գործունեության հետևյալ տեսակները՝ էքսկուրսիաների կազմակերպում, զբոսանքներ քաղաքում, և այլն:

Գլուխ 2. Ուսուցչի օգնությունը երեխայի ուսուցման ընթացքում

Երեխայի մուտքը դպրոց բավական պատասխանատու պահ է ինչպես երեխայի, այնպես էլ նրա ծնողների համար: Ուսումնական գործընթաց հաջող մուտքի համար երեխան պետք է լինի առողջ և համակողմանի պատրաստված:

Դպրոցում կրթության սկիզբը ամենաբարդ պահերից մեկն է երեխայի կյանքում, կապված տարբեր տիպի ծանրաբեռնումների հետ: Սոցիալ-հոգեբանական փոփոխությունները երեխայի կյանքում՝ նոր շփումները, նոր հարաբերությունները, նոր պարտականությունները, 'աշակերտի' նոր սոցիալական դերը լի է դրական և բացասական կողմերով³:

Աշակերտի պարտականություններից է իր սեփական դերի գիտակցումը, ուսուցչի դիրքը և հաստատված հարաբերությունները և կանոնները ընկալելը, ըստ որոնց կառուցվում են աշակերտ-ուսուցիչ համագործակցությունը: Եվ այստեղ բավական կարևոր է, թե ինչպես կանցնի դպրոցին երեխայի առաջին հարմարեցումը, ինչպիսի վարքագիծ կընդունեն այդ փուլում աշակերտին ուղեկցող մեծահասակները՝ ուսուցիչները և ծնողները, որքան մատչելի և ժամանակին կլինի հոգեբանական օգնության հնարավորությունը որոշակի ծայրահեղ պահերին:

Կրթական գործընթացին պատրաստվածության խնդիրը դպրոցական կրթության կարևորագույն հարցերից մեկն է, որ հետաքրքրում է ինչպես տեսաբաններին, այնպես էլ մանկավարժական և հոգեբանական գիտությունների աշխատողներին: Դա հիմնավորված է նրանով, որ երեխայի անպատրաստվածությունը դպրոցական կրթությանը առաջացնում է բազում խնդիրներ նրա կյանքի բոլոր հաջորդող փուլերում:

Սահմանելով 'երեխայի պատրաստումը դպրոցական կրթությանը' հասկացությունը, Լ. Ա. Վենգերը նշում է. 'Պատրաստ լինել դպրոցին՝ չի նշանակում կարողանալ կարդալ, գրել և հաշվել: Պատրաստ լինել դպրոցին՝ նշանակում է պատրաստ լինել սովորել այդ ամենը':⁴

Իսկ ինչը կօգնի երեխային սովորել այդ ամենը: Նախ և առաջ, անհրաժեշտ է մոտիվացիոն նախապատրաստում, այսինքն՝ երեխաների մոտ ցանկությունը սովորել: Երեխայի մոտիվացիայի մասին ինֆորմացիան կարելի է ստանալ նրան հետևելու

³ Գրեբենշչիկով Ի. Վ. Դպրոցը և ընտանիքը: Մ., 1985թ.

⁴ Սուլխունլիսնկի Վ. Ծնողական սիրո խելացիությունը: Մ., 1990թ.

ընթացքում՝ դերային խաղերի պրոցեսում: Դպրոցական ուսուցմանը պատրաստ երեխաները նախընտրում են խաղալ աշակերտների դեր, նրանք գրում են, կարդում, լուծում խնդիրներ, պատասխանում են գրատախտակի մոտ, ստանում գնահատականներ: Անպատրաստ երեխաները և առավել փոքրերը ընտրում են ուսուցչի դերը, ինչպես նաև կենտրոնանում են դասամիջոցի պահերին, դպրոց գնալու և գալու պահերին, ուսուցչին ողջունելուն:

Բայց երեխայի ձգտումը գնալու դպրոց՝ կարող է պայմանավորված լինել նաև այլ մոտիվներով, որոնք չունեն ուղիղ կապ ուսուցման գործընթացին: Այսպես, հետաքրքրությունը դպրոցի հանդեպ հաճախ խթանվում է նրանով, որ նրա բոլոր հասակակակիցները գնում են այնտեղ, որովհետև տանը լսել է, որ հաճախել հենց այդ դպրոց բավական կարևոր է և պատվաբեր, քանի որ կստանա նոր գրիչ, և այլ նվերներ: Երեխաներին գրավում է ամեն նորը: Երեխան կարող է ձգտել դպրոցին, քանի որ ցանկանում է իմանալ նոր բաներ, ունենալ որոշակի իրավունքներ, ինչպես նաև պարտականություններ:

Սովխումլինսկին առաջարկում էր ուսուցման գործընթացը կառուցել որպես ուրախ աշխատանք՝ ուշադրություն դարձնելով աշակերտների աշխարհայացքի ձևավորմանը: Միևնույն ժամանակ, շատ բան կախված էր ուսուցչի՝ նյութի ներկայացման ոճից և աշակերտների հետաքրքրությունից:

Սովխումլինսկին հորդորում էր կրթել երեխաներին, որպեսզի նրանք պատասխանատու լինեն հարազատների և հասարակության և, ամենակարևորը, իրենց խղճի առջև: Իր հայտնի «100 հուշում ուսուցիչների համար» աշխատությունում նա գրում է, որ երեխան ուսումնասիրում է ոչ միայն շրջապատող աշխարհը, այլև ճանաչում է իրեն:

Վերլուծելով երեխայի պատրաստվածությունը դպրոցական կրթությանը, հոգեբանները առանձնացնում են պատրաստվածության հետևյալ պարամետրերը.

Երեխայի անձնական պատրաստվածությունը դպրոցին

Երեխայի անձնական պատրաստվածությունը դպրոցին ներառում է երեխայի մոտ պատրաստման ձևավորումը նոր սոցիալական դիրքի ընդունմանը, դպրոցականի դերը, ով ունի մի շարք իրավունքներ և պարտականություններ: Այդ անձնական պատրաստվածությունը արտահայտվում է երեխայի մոտեցմամբ՝ դպրոցին, ուսումնական գործունեությանը, ուսուցիչներին, ինքն իր հանդեպ: Անձնական պատրաստվածությունում առկա է նաև մոտիվացիոն մակարդակի սահմանումը: Դպրոցական կրթությանը պատրաստ համարվում է այն երեխան, ով դպրոցը վերաբերվում է ոչ թե արտաքին կողմով (դպրոցական պարագաներ՝ պայուսակ,

դասագիրք, տետր և այլն), այլ հնարավորությամբ՝ ստանալու նոր գիտելիքներ, ինչը ենթադրում է գիտակցական հետաքրքրությունների զարգացում:

Այագա դպրոցականին անհրաժեշտ է ինքնակամ կառավարել սեփական վարքը, գիտակցական գործունեությունը, ինչը հնարավոր է դառնում մոտիվների ձևավորված հերարխիական համակարգում: Այսպիսով, երեխան պետք է ունենա զարգացած ուսումնական մոտիվացիա: Անձնական պատրաստվածությունը նաև ենթադրում է երեխային հուզական բնագավառի զարգացման որոշակի մակարդակ:

Երեխայի ինտելեկտուալ պատրաստվածությունը դպրոցին

Պատրաստվածության տվյալ բաղադրիչը ենթադրում է կոնկրետ գիտելիքների պաշար: Երեխան պետք է տիրապետի ըմբռնմամբ, ուսումնասիրվող նյութին տեսական մոտեցմամբ, մտածողության ընդհանրացված ձևերով, հիմնական տրամաբանական գործողություններով, իմաստային հիշողությունով: Մինչդեռ, հիմնականում, երեխայի մտածողությունը մնում է կերպարային, որ հիմնվում է առարկաների, դրանց փոխարինիչների իրական գործողությանը:

Ինտելեկտուալ պատրաստվածությունը նաև ենթադրում է երեխայի մոտ սկզբնական գիտելիքների ձևավորում ուսումնական գործունեության ընթացքում, կարողությունը առանձնացնել խնդիրը և վերածել այն նպատակի: Ընդհանրացնելով, կարելի է ասել, որ ինտելեկտուալ պատրաստվածության զարգացումը ենթադրում է.

- տարբերակիչ ըմբռնում
- անալիտիկ մտածողություն
- ռացիոնալ մոտեցում իրականությանը
- տրամաբանական հիշողություն
- հետաքրքրություն գիտելիքների հանդեպ, նրանց ստացման պրոցեսին լրացուցիչ ջանքերի հաշվին
- ձեռքի շարժումների և տեսողական-շարժական կոորդինացիաների զարգացում:

Երեխայի սոցիալ-հոգեբանական պատրաստվածությունը դպրոցին

Պատրաստվածության այս բաղադրիչը ներառում է երեխաների մոտ որակների ձևավորումը, որոնց շնորհիվ նրանք կկարողանային շփվել այլ երեխաների և ուսուցիչների հետ:

Երեխան գալիս է դպրոց, դասարան, որտեղ բոլոր երեխաները զբաղված են ընդհանուր գործով, և նրան անհրաժեշտ է տիրապետել բավական միջոցներով՝ հաստատելու փոխհարաբերություններ այլ երեխաների հետ, անհրաժեշտ են կարողություններ՝ մուտք գործելու մանկական հանրություն, գործել մյուսների հետ

համատեղ, կարողությունը զիջել և պաշտպանվել: Այսպիսով, տվյալ բաղադրիչը ենթադրում է երեխաների մոտ պահանջի զարգացում մինչև հետ շփվելու, կարողությունը ենթարկվելու մանկական խմբի հետաքրքրություններին և սովորույթներին, և այլն:



Սովորաբար դպրոց երեխայի մուտք գործելուց ծնողները սպասում են բավական շատ բաներ: Օրինակ, սեպտեմբերի 1-ից նրանց երեխան կփոխվի, կդառնա 'իսկական առաջին դասարանցի', հաճույքով կգնա դպրոց, կկատարի դասերը, կկարդա գրքեր, կհետաքրքրվի ուսուցմամբ, այլ ոչ թե խաղով: Բայց ծնողներին կարևոր է հասկանալ, որ անհնար է դառնալ աշակերտ մեկ հիասքանչ ակնթարթում: Պետք է անցնի ժամանակ, նախքան երեխան կդառնա իսկական դպրոցական:

Երեխայի հարմարվելը դպրոցին՝ զբաղեցնում է ոչ թե մեկ օր, մեկ շաբաթ, դա բավական երկար և բարդ պրոցես է: Սկզբնական շրջանում երեխան գտնվում է ասես դպրոցականի և նախադպրոցականի տարիքում, և անցնում է այդ սահմանը ոչ անմիջապես: Երեխային հարկավոր է հասկանալ, թե ինչպիսի իրավիճակներում պետք է դառնա դպրոցական, և երբ իրավունք ունի համարվել նախադպրոցական: Նման պահանջները համարվում են իրական և միանգամայն հասկանալի երեխայի համար: Իսկ ծնողներից պահանջվում է ներկայացնել տրամաբանական սահմանափակություններ, ինչը վերաբերում է ուսուցմանը և համբերատար մոտենալ 'նախադպրոցականության' արտահայտմանը:

Շատ երեխաների դպրոցին հարմարվելու ընթացքում հատուկ է անգամ որոշակի ուժեղացող հետաքրքրությունը խաղի նկատմամբ: Դա բնական երևույթ է, որ օգնում է հանել ծանրաբեռնումը: Խաղի դերը երեխայի կյանքում տարիքի հետ նվազում է, բայց

Եթե փորձել այն անհետացնել, դա որևէ օգուտ չի տա առաջին դասարանցուն: Յուրաքանչյուր երեխա ունի զարգացման իր տեմպը, և յուրաքանչյուրն էլ որոշակի տարիքում դադարում է խաղալ:

Շատ կարևոր է հիմնվել առաջին դասարանցու սովորելու ցանկության վրա: Որպես կանոն, երեխաների մեծամասնությունը գնում է առաջին դասարան, այրվելով ցանկությունից դառնալու դպրոցական: Կարևոր է ամեն կերպ աջակցել երեխայի այդ ցանկությանը: Եթե ծնողները խորապես հետաքրքրվում են երեխայի դպրոցական կյանքով, հարցաքննում դպրոցի մասին, կիսվում նրա հետ սեփական փորձով, դա, անկասկած, ամրապնդում է երեխայի ուսումնական մոտիվացիան: Եվ այստեղ ի հայտ է գալիս բավական բարդ պրոցես. ինչպես մոտենալ երեխայի դպրոցական հաջողություններին և անհաջողություններին, ինչպես ոգեշնչել կամ պատժել:

Եզրակացություն

Տվյալ հետազոտության ընթացքում ներկայացվել են խնդիրներ, որոնք որոշվել են տվյալ թեմայի վերաբերյալ գրականության ուսումնասիրման օգնությամբ և համապատասխան մեթոդիկաների կիրառմամբ:

Գրականության բերված վերլուծությունը դպրոցական կրթությանը երեխայի հարմարեցման հարցի վերաբերյալ, ընտանեկան դաստիարակության և դպրոցի ու ընտանիքի բնորոշ գծերը վկայում են անցկացված հետազոտության արդիականության մասին: Հետազոտության մշակված ծրագիրը թույլ է տվել արտահայտել և վերլուծել դպրոցական կրթությանը երեխայի հարմարվելու առանձնահատկությունները: Ծնողների ակտիվ մասնակցությունը երեխայի հարմարեցմանը օգնում է արտահայտել դպրոցականների հոգեբանական դրության առանձնահատկությունները, աշակերտների ֆիզիկական վիճակի փոփոխությունների բնույթը, բնութագրել ուսուցչի գործունեության ազդեցությունը և միմյանց հետ աշակերտների փոխազդեցության բնույթը:

Հետազոտության արդյունքների սահմանումը, ստացված փորձից առաջ և հետո, սահմանել է դպրոցի և ընտանիքի փոխազդեցության արդյունավետության աստիճանը դպրոցական կրթությանը երեխայի հարմարեցման գործընթացում:

Ընտանիքի հետ նպատակաուղղված շփման բարձր սոցիալական նշանակությունը կայանում է նրանում, որ ուղղելով ծնողների ազդեցությունը երեխաների հանդեպ, մանկավարժը ազդում է նաև ներընտանեկան հարաբերությունների կառուցմանը, նպաստում ծնողների անձի կատարելագործմանը, այդ կերպ բարձրացնում է բնակչության ընդհանուր կրթական մակարդակը:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. Աբրամովա Գ. Ս. Տարիքային հոգեբանություն: Մ., 2001թ.
2. Բոնո Է. Սովորեցրեք ձեր երեխաներին մտածել: Մ., 1998թ.
3. Գրեբենշչիկով Ի. Վ. Դպրոցը և ընտանիքը: Մ., 1985թ.
4. Պողոսյան Ի. Պ. Մանկավարժություն: Մ., 1999թ.
5. Սուխոմլինսկի Վ. Ծնողական սիրո խելացիությունը: Մ., 1990թ.

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՇԿԵՐՏՆԵՐԻ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ԿԱՄ ՆՐԱՆՑ ՕՐԻՆԱԿԱՆ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԿԵՐՏՆԵՐԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ Ա ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ
ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒՄ

ՈՒՍՈՒՑԻՉ՝ ԱՆԱՅԻՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԼԵՒՈՆ ԱՐԻՍՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 127 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ



« ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԸ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ԵՐԵԽԱՅԻ ՄԵՉ ՊԵՏՔ Է ՏԵՍՆԵՆ ԱՌԱՆՁԻՆ ԱՆՅԱՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐԻՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂԴԱԾ ԼԻՆԵՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆԸ և ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ»:

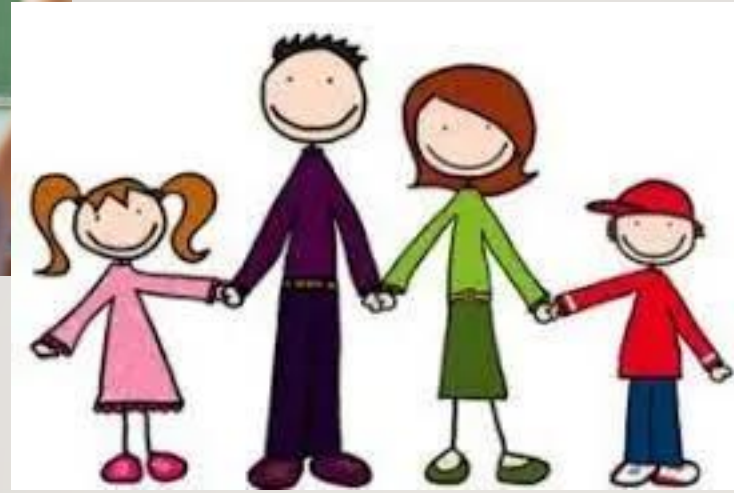
Վ. Ա. ՍՈՒԽՈՄԼԻՆՍԿԻ





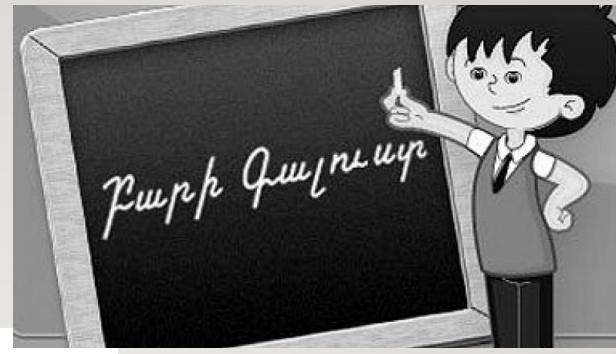
- ✓ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԴՊՐՈՑԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆ Է
- ✓ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԴԵՐՆ ԱՆԳՆԱՀԱՏԵԼԻ Է ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ և ԱՌԱՆՁԻՆ ՎԵՐՏՐԱԾ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՄԱՐԴՈՒ ԱՆՁԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ և ՁԱԿՈՐՄԱՆ ՄԵՁ
- ✓ ԴՊՐՈՑԸ՝ ՈՐՊԵՍ ՊԵՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ ԻՐԱԿԱՆԱՑՆՈՒՄ Է ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ԲԱԶՄԱԿՈՂՄԱՆԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՒ ԸՆԴԳՐԿՈՒՄ ՈՒՍՈՒՄԱԿՐԹԱԿԱՆ ՊՐՈՑԵՍՈՒՄ





-
- ✓ ԴՊՐՈՑԻ ՄԱՆԿԱԿԱՐԺՆԵՐԻ ԱԾԽԱՏԱՆՔԸ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ՝ ԻՐԱԿԱՆԱՑԿՈՒՄ Է ԵՐԿՈՒ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ՝ ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԿՈՆԵԿՏԻՎԻ ՀԵՏ Ա ԱՌԱՆՁԻՆ
 - ✓ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՀԵՏ ՆՊԱՏԱԿԱՌՂՂԱԾ ԾՓՈՒՄԸ ԱԶԴՈՒՄ Է ՆԵՐԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԿՐԱ ԵՒ ԲԱՐՁՐԱՑՆՈՒՄ Է ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՅԱՆՈՒՐ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ





-
- ✓ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅ ՀԱՋՈՂ ՄՈՒՏՔԻ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵԽԱՆ ՊԵՏՔ Է ԼԻՆԻ ԱՌՈՂՋ և ՀԱՄԱԿՈՂՄԱՆԻ ՊԱՏՐԱՍՏԿԱԾ
 - ✓ ԱՇԱԿԵՐՏԻ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ Է ԻՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ԴԵՐԻ ԳԻՏԱԿՑՈՒՄԸ, ՈՒՍՈՒՑՉԻ ԴԻՐՔԸ և ՀԱՍՏԱՏԿԱԾ ՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ և ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ԸՆԿԱԼԵԸ
 - ✓ ԸՍՏ ՍՈՒԽՈՍՆԼԻՆՍԿՈՒ՝ ՇԱՏ ԲԱՆ ԿԱԽԿԱԾ ԷՐ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՆՅՈՒԹԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՄԱՆ ՈՒԹՅՈՒՆ և ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐԻ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ
 - ✓ ՀՈԳԵԲԱՆՆԵՐԸ ԱՌԱՆՁՆԱՑՆՈՒՄ ԵՆ ԵՐԵԽԱՅԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻՆ ԱՆՁՆԱԿԱՆ, ԻՆՏԵԼԵԿՏՈՒԱԼ ԵՒ ՍՈՑԻԱԼ-ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏԿԱԾՈՒԹՅԱՆ ԲԱՂԱԴԻՐԻՉՆԵՐԸ



ՇՆՈՐՅԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

